

ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

СИЛАБУС

навчальної дисципліни «Психологія музичної діяльності»
2023-2024

1. Опис навчальної дисципліни

Ступінь вищої освіти – третій освітньо-науковий (доктор філософії)

Галузь знань – 02 Культура і мистецтво

Спеціальність – 025 Музичне мистецтво

Освітня програма – Музичне мистецтво

Загальний обсяг дисципліни – (в кредитах ЄКТС) 4 кредити

Статус дисципліни – вибіркова

Факультет початкової освіти та мистецтва

Кафедра – вокально-хорового, хореографічного та образотворчого мистецтва

Курс – 2; **семестр** – 1; **вид підсумкового контролю** – залік

Мова навчання – українська.

Види занять: лекції та семінарські

Методи навчання: аналізу і синтезу, порівняння, філософування (міркування, роздумування на філософські теми), дискусії.

Форми навчання: очна (денна, вечірня), дистанційна.

Лінк на дисципліну: <https://dspu.edu.ua/science/departments/graduate-school/metodic-materials/music-art/2023-%d1%80%d1%96%d0%ba/>

Розподіл годин за видами робіт

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг дисципліни	Кількість годин						Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття					Самостійна робота		Залік	Екзамен
				Кредити ЄКТС	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття				
Очна	II	III	120/4	46	16			30	74	-	+	-

2. Викладач

Полюга Вікторія Володимирівна poliuhav@dspu.edu.ua 0679767658	кандидат філософських наук, доцент кафедри вокально-хорового, хореографічного та образотворчого мистецтва
--	---

3. Характеристика навчальної дисципліни

Метою навчання є формування цілісної системи музично-теоретичних уявлень, які синкретично включають досягнення психології та втілюють

потребу психологічного узагальнення багатьох закономірностей музичного мистецтва та музичної практики. Предметом вивчення навчальної дисципліни є знання психологічних закономірностей почуттів, музичного сприймання та мислення, що неодмінно застосовуються в осмисленні особливостей музичної діяльності.

Результати навчання.

- Розуміння та осмислення специфіки музики як виду мистецтва;
- Розуміння впливу світоглядних орієнтирів суспільства на розвиток музики як виду мистецтва.;
- Знання щодо побудови суб'єкт-суб'єктної взаємодії, дотримування правил ефективної комунікації.

Компетентності.

Загальними компетентностями є :

- Оволодіння необхідними психолого-педагогічними навичками у науковій діяльності. Уміння отримати результат у рамках обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність.

Фаховими компетентностями є:

- Здатність доцільно застосовувати новітні музикознавчі концепції, пояснювати сучасні культурні явища і процеси;
- Здатність до розуміння музики як мистецтва, системи мислення, проблем музичної творчості, музичної герменевтики, осмислення питань про походження, сутності музики; музики як цінності життя, онтологічних та феноменологічних проблем філософії музики загалом.

Пререквізити дисципліни. Вивчається після таких дисциплін як: «Філософія як досвід мислення», «Проблеми сучасного музикознавства», паралельно з «Філософією музики», «Актуальні проблеми музичної інтерпретології» та інші.

Постреквізити дисципліни. Дисципліною «Психологія музичної діяльності» завершується освітня складова ОП 025 музичне мистецтво. Після вивчення курсу аспірант вибудовує індивідуальну траєкторію власного наукового дослідження.

Лінк на дисципліну: Програма з навчальної дисципліни «Психологія музичної діяльності», розміщена на сайті ДДПУ ім. Івана Франка (аспірантура, навчально-методичне забезпечення, 025 музичне мистецтво).

4. Програма (зміст основних розділів) дисципліни

Зміст лекційних занять

Тема 1. Психологічні особливості музичної діяльності.

Проблема діяльності в психології. Структура, види музичної та художньої діяльності.

Тема 2. Музично-слухова діяльність.

Музично-слухова діяльність як загальна складова до таких видів діяльності як композиторська, виконавська, слухацька (аналіз). Два рівні музичного сприймання : перцептивний та апперцептивний. Ладове чуття, ритм, цілісність образу, симетрія в музиці. Складності музичної мови.

Тема 3. Композиторська творчість.

Проблема мислення в композиторській творчості. Питання детермінованості творчості композитора законам мислення і діяльності людини, співвідношення логічного і інтуїтивного, аналітичного і образного, ролі несвідомих моментів в творчому процесі композитора. Наукова і художня творчість. Уява. Емпатія. Натхнення.

Тема 4. Музично-виконавська діяльність.

Самостійність у творчій діяльності музиканта виконавця. Проблема інтерпретації. Етапи виконавства. Мотивація. Праобраз. Немузичні асоціації. Період перед концертом. Спілкування з публікою.

Тема 5. Психологічні основи музичного навчання.

Психологічні основи музичного навчання. Поняття «повчання», «вчення» і «навчання». Особистісні фактори мотивації. Внутрішні і зовнішні фактори у вивченні музичного матеріалу. Складність музичного матеріалу. Психологічна характеристика методів навчання.

Зміст семінарських занять (тематичні блоки)

Тема 1. Психологічні особливості музичної діяльності.

Структура діяльності та механізми її регуляції. Види діяльності. Художня діяльність. Музична діяльність

Тема 2. Музично-слухова діяльність.

Музичне сприймання як процес. Чуття музичного звуку. Сприймання мелодії та гармонії. Сприйняття часу в музиці. Психологічні особливості сприймання музики (вибірковість і предметність; цілісність, константність). Адекватність сприймання музики. Психологічні механізми переживання музики

Тема 3. Композиторська творчість

Соціальна обумовленість композиторської творчості. Стадії творчого процесу композитора. Мислення і уява в композиторській творчості. Аналіз і синтез як механізм творення нового (роль уявного узагальнення в мисленні композитора).

Тема 4. Музично-виконавська діяльність

Відносна самостійність творчої діяльності виконавця. Психологічні особливості робочого процесу музиканта-виконавця. Соціально-психологічні особливості конкуренції. Проблема «естрадного хвилювання» і питання підготовки до концертної діяльності.

Тема 5. Психологічні основи музичного навчання

Особистісні детермінанти навчання. Гностична діяльність учня та організація заучування. Психологічні характеристики методів навчання

5. Місце проведення занять (локація)

Аудиторне навчання: аудиторія № 8 корпус № 4 ДДПУ ім. Івана Франка: вул. І. Франка, буд 11.

Дистанційне навчання: відео-конференція (ідентифікатор персональної конференції ID:8293267761 Passcode:455069).

6. Інформація про консультації

Консультації з дисципліни проводяться в обумовлений завчасно час з викладачем, в телефонному режимі або ж через електронну пошту.

7. Система оцінювання

Оцінювання знань аспірантів відбувається згідно з видами навчальної роботи, які може виконати кожен аспірант:

- участь у семінарському занятті (доповідь на одне із питань плану заняття, доповнення до доповідей за іншими питаннями плану заняття, участь у дискусії за темою заняття);
- співбесіда з лектором (фронтальна перевірка компетентності аспіранта);
- залік.

Критерієм аналізу якості виконання завдань та його усне викладення є максимально влучна добірка наукової інформації з переведення у форму суджень чи тверджень.

Оцінювання знань методом співбесіди з лектором визначає технологія ідентифікації компетентності аспіранта: обізнаності щодо змісту навчальної дисципліни; здатності розуміти принципи вирішення виокремлених філософських проблем.

Співбесіда з лектором проводиться в кінці семестру за наперед оголошеним розкладом. Семестрова підсумкова оцінка визначається як сума балів з усіх видів навчальної роботи. Оцінка виставляється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.

Усні відповіді (семінарські)	Співбесіда з лектором	Сума (залік)
60	40	100

Максимальна оцінка за відповіді, виступи й дискусії з кожної теми (десять тем) під час семінарських занять – до 6 балів включно (максимально 60 балів за всі теми).

Підсумкова співбесіда з лектором передбачає виконання описово-аналітичних знань з теоретичних та прикладних проблем навчальної дисципліни, включаючи теми для самостійної роботи. Сумарна кількість балів призначених на оцінку підсумкової співбесіди, виводиться шляхом оцінювання якості виконаних завдань, що включає повноту розкриття питання, його практичну спрямованість та можливість застосувати у наукових, дослідницьких та методологічних ситуаціях.

Залік за талоном № 2 і К проводиться в усній формі з оцінюванням за стобальною шкалою.

8. Питання до підсумкового контролю

1. Визначіть структуру діяльності та механізми її регуляції.
2. Окресліть види діяльності.
3. Дайте визначення поняттям художня діяльність та музична діяльність.
4. Що таке музичне сприймання і його типи.
5. Яка різниця у сприйманні мелодії та гармонії.

6. Дайте характеристику сприйняття часу в музиці.
7. Що таке вибірковість, предметність; цілісність, константність.
8. Дайте коротке визначення аспектам адекватності сприймання музики.
9. Психологічні механізми переживання музики.
10. Окресліть соціальну обумовленість композиторської творчості.
11. Виокреміть стадії творчого процесу композитора
12. Визначіть роль мислення і уяви в композиторській творчості
13. Механізм творення нового (уява; переживання; емпатія; творче натхнення).
14. Що таке відносна самостійність творчої діяльності виконавця?
15. Психологічні особливості робочого процесу музиканта-виконавця.
16. Дайте коротку характеристику особистісній націленості та регуляції психічних станів музикантів-виконавців.
17. Проаналізуйте особистісні детермінанти навчання.
18. Яка роль гностичної діяльності учня в організації навчання.
19. Наведіть кілька психологічних характеристики методів навчання.

9. Політика дисципліни (система вимог до здобувача освіти).

Вона визначається системою вимог щодо повноцінного засвоєння предметного змісту дисципліни та ґрунтується на засадах академічної доброчесності: систематичного відвідування лекційних занять; участі у семінарських заняттях або їх відпрацювання у разі відсутності; відповідального ставлення до вимог щодо самостійної роботи та ознайомлення з матеріалами для читання / джерелами інформації.

10. Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна :

1. Котляревська О. А. (1999). Біфункціональність музичного тексту у процесі пізнання художньої картини світу. *Наукові записки Тернопільського педагогічного університету імені В. Гнатюка* : відп. ред. О. С. Смоляк – Серія «Мистецтвознавство». №2 (3). С. 5 – 9.
2. Москаленко В. Г. (1998). До визначення поняття «музичне мислення». *Українське музикознавство : наук.- методичн. зб.* / ред. кол. І. Ф. Ляшенко [та ін.] К. : вид-во НМАУ ім. П. І. Чайковського, Вип. 28 (Музична україністика в контексті світової культури). С. 48 – 53.
3. Муха А. І. (1979). Процес композиторського творчества. Київ. : *Музична Україна*, 271 с.
4. Мигович, М. Полюга, В. (2023). Музична мова як властивість музичного мислення (структурний аналіз музично-слухових уявлень). *Fine Art and Culture Studies*, (1), 56–61. <https://doi.org/10.32782/facs-2023-1-8>
5. Полюга В. (2022). Інтерації художнього образу з жанрово-інтонаційною структурою музичного твору (інтерпретація емпіричних даних). *Гуманітарна експертиза як стратегія формування культури майбутнього. Izdevniecība «Baltija Publishing»* (м. Рига, Латвія), 2022. С.212-239. URL: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-262-3-12>

6. Полюга В. (2022). Музична інтонація у зв'язку з проблемою сприймання музичного образу (сукцесивні функції). *Challenges and prospects of the interaction between culture, science and arts in the modern context : Scientific monograph*. Riga, Latvia : «Baltija Publishing», 2022. P.118-138. URL: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/book/221>

7. Роменець В. (2004). Психологія творчості : монографія. К. : Либідь, 2004. 288 с.

Допоміжна:

8. Герасимова-Персидская Н. А. (1986). Историческая обусловленность музыкального восприятия и типология культуры. *Музыкальное восприятие как предмет комплексного исследования* : сб. ст. К.: Музична Україна, 1986. С. 18 – 28.

9. Драганчук В. (2002). Музичний твір: проблема впливу на реципієнта. *Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського* : зб. праць / ред. кол.: О. С. Тимошенко, В. Г. Москаленко [та ін.] К. : Вид-во НМАУ ім. П. І. Чайковського, Вип. 21 (Музичний твір як творчий процес). С. 59 – 69.

10. Капічіна О. О. (2012). Феноменологічні основи проблеми музичного сприйняття. *Вісник Донецького національного університету економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського* № 2 (54), URL: http://archive.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/vdnuet/gum/2012_2/Kapichna.pdf

11. Левчук Л. Т. (1980). Психоаналіз і художня творчість: критичний аналіз. *Київ*: Вища школа, 157с.

12. Ляхович А. (2011). Краткая социология современного академического музыкального исполнительства. *Израиль XXI. Музыкальный журнал*. № 27 (май 2011). URL: http://www.21israel-music.com/Sozialnoye_ispolnitelstvo.htm

13. Медушевский В.В. (1988). Музыкальное произведение и его культурно-генетическая основа. *Музыкальное произведение: сущность, аспекты анализа*. Киев, 1988.С. 62-83.

14. Полюга В. (2022). Уявлення як елементи музичного мислення // *X Міжнародна науково-практична конференція «Modern reseach in world science»*. Львів. Україна, 2022. С. 759-764 URL: <https://sci-conf.com.ua/x-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-modern-research-in-world-science-25-27-12-2022-lviv-ukrayina-arhiv/>

Викладач _____ Вікторія ПОЛЮГА
Підпис

Схвалено на засіданні кафедри вокально-хорового, хореографічного та образотворчого мистецтва

Протокол № __ від _____ 2023 року

Завідувач кафедри _____ Ірина БЕРМЕС

